

Dosarul nr. 2ra-1894/18

Prima instanță: Judecătoria Cahul (jud. M. Bușuleac)
instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. R. Petrov, G. Vavrin, I. Dănăilă)

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Boris Olteanu și Nina Olteanu
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Savo Gerardo
împotriva lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care au
fost respinse apelurile declarate de Boris Olteanu și Nina Olteanu și menținută
hotărârea din 12 august 2016 a Judecătoriei Cahul, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 14 august 2014, Savo Gerardo, reprezentat de avocatul stagiar Igor Schin
a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu
cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că a împrumutat pârâților suma de 56 000 de
euro.

Condiția de restituire a banilor urmând a fi la prima cerere, pârâții invocând
că nu este necesar de a fi întocmit un anumit act suplimentar, mai mult că și legea
nu prevede obligativitatea autentificării împrumutului.

Suma împrumutată a fost transferată, prin intermediul BC „Eximbank -
Gruppo Veneto Banca” SA, în diferite tranșe și anume, Ninei Olteanu - 5000 de
euro, iar lui Boris Olteanu – 51000 de euro.

A comunicat că atât Nina Olteanu cât și Boris Olteanu au recepționat banii la
filiala BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” SA nr. 15 din or. Cahul, în
perioada de la 22 decembrie 2011 până la 4 noiembrie 2013.

A remarcat că, deși a solicitat pârâților restituirea sumei de bani, dar nu a
primit niciun răspuns.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 6, 7, 166, 174, 175 CPC, art. 8, 9, 871, 1389 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, obligarea lui Boris Olteanu să-i restituie suma bănească în mărime de 51000 de euro și obligarea Ninei Olteanu să-i restituie suma bănească în mărime de 5000 de euro.

La 14 iulie 2015, Savo Gerardo, reprezentat de avocatul Mariana Turculeț a depus cerere de majorare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la Boris Olteanu a sumei împrumutului în mărime de 59000 de euro, iar de la Nina Olteanu a sumei împrumutului în mărime de 5000 de euro, precum și încasarea de la părți a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 24 februarie 2016 a Judecătorei Cahul, a fost atrasă în proces Viorica Bunghez în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 12 august 2016 a Judecătorei Cahul, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la Boris Olteanu în beneficiul lui Savo Gerardo suma de 59000 de euro sau echivalentul acesteia în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării.

A fost încasată de la Nina Olteanu în beneficiul lui Savo Gerardo suma de 5000 de euro sau echivalentul acesteia în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării.

A fost încasată de la Boris Olteanu în beneficiul lui Savo Gerardo suma în mărime de 22252 de lei taxa de stat.

A fost încasată de la Nina Olteanu în beneficiul lui Savo Gerardo suma în mărime de 2748 de lei taxa de stat.

Prin decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Cahul, au fost respinse apelurile declarate de Boris Olteanu și Nina Olteanu și menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 iunie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Boris Olteanu și Nina Olteanu au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat că instanța de apel a trecut cu vederea circumstanțele importante pentru stabilirea adevărului la caz și în mod eronat a interpretat prevederile art. 867 - 874 Cod civil.

A obiectat că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au aplicat prevederile din Hotărârea Plenului CSJ nr. 8 din 24 decembrie 2010 cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut și eronat au interpretat dispozițiile art. 867-874 Cod civil, făcând referire la faptul că dispozițiile de transfer litigioase guvernează raportul juridic obligațional dintre părțile în litigiu, tot aceste dispoziții de transfer îmbracă forma art. 121-122 CPC și confirmă relațiile contractuale între Savo Gerardo și Boris Olteanu, Nina Olteanu.

A evidențiat că instanța de apel nu a indicat care anume relații contractuale au apărut între părți, care contract, tipul relațiilor, or, prevederile art. 121-122 CPC

se referă exclusiv la o formă scrisă a unui raport juridic nu și la natura și esența acestui raport.

A remarcat că nu a fost stabilit faptul existenței în original a dispozițiilor de transfer a mijloacelor bănești în scopul stabilirii adevărului și nici nu a fost stabilit locul afării lor, or, înscrisurile respective, așa cum în opinia instanței reprezintă un act juridic civil, urmează să corespundă exigențelor legale, inclusiv referitor la clauzele esențiale ale acestuia.

A subliniat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că întru confirmarea executării obligației privind restituirea împrumutului în sumă ce depășește 1000 lei urmează a fi prezentate probe scrise.

Astfel, declarațiile părților într-un litigiu apărut dintr-o obligație contractuală nu pot fi exclusiv puse la baza unei hotărâri de obligare a unei părți să restituie o datorie neconfirmată printr-un înscris.

La 10 septembrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Savo Gerardo, reprezentat de avocatul Mariana Turculeț a depus referință la recursul declarat de Boris Olteanu și Nina Olteanu, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expeditată în adresa părților la 19 aprilie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 88 vol. II), careva date despre recepționarea acesteia de către recurenta Nina Olteanu la materialele dosarului lipsesc.

Totodată, se atestă că la 30 mai 2018, Boris Olteanu a luat cunoștință cu materialele dosarului, ceea ce se confirmă prin recipisă (f. d. 116 vol. II).

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 22 iunie 2018 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

După cum rezultă din materialele cauzei, Savo Gerardo înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu, intervenient accesoriu Viorica Bunghez, cu ulterioarele concretizări, a solicitat încasarea de la Boris Olteanu a sumei împrumutului în mărime de 59000 de euro, iar de la Nina Olteanu

a sumei împrumutului în mărime de 5000 de euro, precum și încasarea de la pârâți a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii pe care a admis-o, încasând de la Boris Olteanu în beneficiul lui Savo Gerardo suma de 59000 de euro sau echivalentul acesteia în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării și taxa de stat în mărime de 22252 de lei, iar de la Nina Olteanu în beneficiul lui Savo Gerardo suma de 5000 de euro sau echivalentul acesteia în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării și taxa de stat în mărime de 2748 de lei.

Judecând apelurile declarate de către Boris Olteanu și Nina Olteanu, instanța de apel le-a respins, menținând hotărârea primei instanțe.

În susținerea rezolvării date, instanțele de judecată ierarhic inferioare, cu referire la prevederile art. 514, 871 alin. (1) Cod civil, au reținut că raportul juridic obligațional dintre părțile în litigiu este guvernat de dispozițiile de plată privind transferurile bănești în perioada de la 22 decembrie 2011 până la 4 noiembrie 2013, care îmbracă forma unui contract de împrumut.

Au conchis instanțele de judecată că dispozițiile de plată privind transferurile bănești în perioada de la 22 decembrie 2011 până la 4 noiembrie 2013 confirmă relațiile contractuale între Savo Gerardo, Nina Olteanu și Boris Olteanu, prin urmare se vor aplica regulile ce reglementează contractul de împrumut.

Instanța de recurs constată însă, că instanțele de judecată ierarhic inferioare la adoptarea hotărârilor au interpretat și aplicat eronat normele de drept material și au dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la soluționarea incorectă a cauzei.

Așadar, materialul probator atestă că într-adevăr, conform dispozițiilor de plată privind transferurile bănești în perioada de la 22 decembrie 2011 până la 4 noiembrie 2013 și a informațiilor eliberate de către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, Savo Gerardo prin intermediul sistemelor internaționale a efectuat transferuri bănești pe numele Ninei Olteanu la data de 13 august 2012 în sumă de 5000 de euro, și pe numele lui Boris Olteanu la data de 27 decembrie 2011 în sumă de 1000 de euro, la data de 12 martie 2012 în sumă de 5000 de euro, la data de 7 mai 2012 în sumă de 10000 de euro, la data de 25 mai 2012 în sumă de 10000 de euro, la data de 14 septembrie 2012 în sumă de 5000 de euro, la data de 3 decembrie 2012 în sumă de 5000 de euro, la data de 25 februarie 2013 în sumă de 3000 de euro, la data de 17 iunie 2013 în sumă de 5000 de euro, la data de 1 noiembrie 2013 în sumă de 5000 de euro, la data de 5 noiembrie 2013 în sumă de 5000 de euro, și la data de 27 noiembrie 2013 în sumă de 5000 de euro (f. d. 10-24, 86-87 vol. I, 47-59 vol. II).

În același timp, analizând dispozițiile de plată privind transferurile bănești nominalizate, se constată că, din conținutul acestora, nu rezultă faptul că banii ar fi fost transferați de către Savo Gerardo, lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu cu titlu de împrumut.

În acest aspect, instanța de recurs relevă că conform art. 867 Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă

să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Din esența normei de drept enunțate este de înțeles că contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) încheiată la momentul realizării acordului de voință asupra tuturor condițiilor esențiale, prin care împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceeași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate.

Distinct de aceste prevederi legale, instanța de recurs ține să menționeze că dispozițiile de plată privind transferurile bănești în perioada de la 22 decembrie 2011 până la 4 noiembrie 2013, anexate la materialele dosarului, nu pot fi reținute ca înscrisuri ce confirmă încheierea contractului de împrumut între Savo Gerardo, în calitate de împrumutător și Nina Olteanu și Boris Olteanu, în calitate de împrumutat.

Or, înscrisul, care confirmă încheierea contractului de împrumut, urmează să corespundă exigențelor legale, inclusiv clauzelor esențiale ale contractului de împrumut.

Pe când, din conținutul dispozițiilor de plată nu se desprinde că mijloacele bănești ar fi fost transferate de către Savo Gerardo, lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu cu titlu de împrumut, la fel din aceste înscrisuri nu rezultă nici obligația ultimilor de a restitui sumele primite la expirarea termenului pentru care au fost acordate.

Relevantă cazului au și dispozițiile art. 210 alin. (1) Cod civil, care expres indică că trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Astfel fiind, instanțele de judecată ierarhic inferioare greșit au apreciat dispozițiile de plată, aduse de către Savo Gerardo în susținerea cererii de chemare în judecată, ca înscrisuri ce ar confirma existența unui contract de împrumut încheiat între părți, fiind categoric că acestea nu atestă raporturile obligaționale de împrumut pretinse de către Savo Gerardo.

Alte probe justificative, ce ar confirma autenticitatea relațiilor de împrumut existente între Savo Gerardo, Nina Olteanu și Boris Olteanu, nici în prima instanță și nici în instanța de apel nu au fost prezentate.

În atare circumstanțe, instanța de recurs constată ca fiind neîntemeiate concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că dispozițiile de plată privind transferurile bănești în perioada de la 22 decembrie 2011 până la 4 noiembrie 2013 confirmă relațiile contractuale între Savo Gerardo, Nina Olteanu și Boris Olteanu.

În contextul situației de fapt arătate mai sus, este evidentă netemeinicia cererii de chemare în judecată a lui Savo Gerardo împotriva lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, chiar și în situația în care banii primiți de către Boris Olteanu și Nina Olteanu de la Savo

Gerardo au fost folosiți pentru efectuarea cărorva lucrări de reparație și procurarea bunurilor imobile.

Or, Savo Gerardo nu este lipsit de posibilitatea de a demonstra încălcarea dreptului său asupra mijloacelor financiare de către Boris Olteanu și Nina Olteanu, sub alte temeieri decât a contractului de împrumut, invocat în speță.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Boris Olteanu și Nina Olteanu.

Se casează integral decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 12 august 2016 a Judecătorei Cahul, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Savo Gerardo împotriva lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se respinge integral cererea de chemare în judecată a lui Savo Gerardo împotriva lui Boris Olteanu și Ninei Olteanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu